

Anmälan om svar på remiss av Promemorian - Utökad kontroll av uppgifter i belastningsregistret

Remiss från Utbildningsdepartementet

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remiss godkänns.

Föredragande borgarråden Emilia Bjuggren och Alexandra Mattson

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat promemorian ”Utökad kontroll av uppgifter i belastningsregistret” till bland annat Stockholms stad. I promemorian föreslås att de brott som framgår av de registerutdrag som enligt skollagen ska uppvisas av den som erbjuds en anställning eller på annat sätt ska anlitas eller tas emot inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet utökas med ett par ytterligare brott. Utökningen föreslås innefatta brotten: *brott mot terroristbrottslagen* och *involverande av underårig i brottslighet*.

Regeringen har utöver de förslag som återfinns i promemorian även tillsatt en utredning med ett bredare uppdrag som bland annat kommer att se över om ytterligare brott bör framgå av de registerutdrag som är aktuella vid bland annat anställning inom skolväsendet.

På grund av kort remisstid har staden svarat med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, förskolenämnden och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till förslagen i promemorian om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister.

Förskolenämnden ställer sig positiv till förslaget till ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister i de delar som rör förskola. Nämnden ser även en

möjlighet att utvidga ändringen ytterligare genom att lägga till brottet hedersförtryck till registerkontrollen.

Utbildningsnämnden ser positivt på förslaget i promemorian. Därtill ser nämnden också positivt på att allvarliga brott som idag inte framgår av registerutdragen inkluderas.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner anmälan om svar på remiss.

Stockholm den 4 september 2024

Emilia Bjuggren och Alexandra Mattsson

Bilaga

Remiss - Promemorian - Utökad kontroll av uppgifter i belastningsregistret, dnr KS 2024/446-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

En utredare har fått i uppdrag att biträda Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) med att göra en översyn av vilka brott som bör ingå dels i det utdrag ur belastningsregistret som enligt skollagen ska uppvisas av den som erbjuds en anställning eller på annat sätt ska anlitas eller tas emot inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet, dels i den registerkontroll som kan göras av en person som är över 15 år och som är folkbokförd där pedagogisk omsorg ska bedrivas. I avvaktan på utredarens förslag har utbildningsdepartementet utarbetat en promemoria med förslag på vissa nya brott som bedöms som särskilt angelägna att snabbt föra in i regleringen om registerkontroll. Ändringen föreslås i förordningen (1999:1134) – *Om belastningsregister*.

Ändringen innebär bl.a. att registerkontrollen för den som erbjuds en anställning eller på annat sätt ska anlitas eller tas emot inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet utvidgas till att omfatta domar, beslut eller strafförelägganden där påföljd har dömts ut eller åtalsunderlåtelse meddelats för brottet involverande av en underårig i brottslighet enligt 16 kap. 5 a § brottbalken och brott som omfattas av terroristbrottslagen (2022:666) eller motsvarande äldre lag.

Belastningsregistret bör utvidgas så att fler brott ingår i prövningen

Utbildningsdepartementet har gjort bedömningen att den registerkontroll som görs idag inte är tillräcklig. Den nuvarande regleringen har inte förändrats sedan den trädde i kraft 1 januari 2001. Vid den tidpunkten gjordes bedömningen att barn framför allt behövde skyddas mot övergrepp. Sedan dess har dock samhället och omvärldsläget förändrats. Det finns därför enligt promemorian ett behov av att uppdatera regleringen gällande registerkontroll. Bedömningen har gjorts att barn och unga även behöver skyddas mot påverkan som syftar till att radikaliserar eller rekrytera dem till brottslighet.

Utbildningsdepartementet föreslår att terroristbrott bör omfattas av registerkontrollen. Personer som begått sådana brott bör inte arbeta inom skolväsendet eller pedagogisk verksamhet överhuvudtaget, något som bör framgå vid en eventuell anställning. Förslaget är därför att brott mot terroristbrottslagen, som trädde i kraft 1 juli 2022, ska omfattas av den registerkontroll som ska göras enligt skollagen. Utöver detta bör enligt promemorian motsvarande äldre lagstiftning även omfattas av registerkontrollen, så som brott i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott och i vissa fall lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet.

I nuvarande registerutdrag, som görs i enlighet med 25 kap. skollagen, omfattas domar, beslut eller strafföreläggande där påföljd har dömts ut eller åtalsunderlåtelse meddelats för mord, dråp, grov och synnerligen grov misshandel, människorov, sexualbrott, grovt rån samt barnpornografibrott och grovt barnpornografibrott. Om påföljden eller åtalsunderlåtelserna även avser något annat brott, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut (9 § andra stycket 2 lagen [1998:620] om belastningsregister och 22 § tredje stycket förordningen om belastningsregister). Att inkludera fler brott i

ett registerutdrag medför enligt promemorian att arbetsgivare inom skolväsendet samt kommuner kommer ha bättre underlag för bedömningar vid anställning och bedömning av verksamheterna.

Intrånget i den personliga integriteten är proportionerlig

Utbildningsdepartementet gör bedömningen att intrånget i den personliga integriteten är proportionerlig i avvägning med intresset av att skydda barn och unga. Ett utökat registerutdrag bedöms även vara förenligt med EU:s dataskyddsförordning.

Förslagen innebär inte någon förändring rörande hanteringen av registerutdrag, till exempel vilka som ska omfattas av registerkontrollen, när registerkontroll ska ske och vilka uppgifter som får sparas. Förslaget bedöms inte heller medföra någon ökad arbetsbelastning för skolväsendet eller kommunerna.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, förskolenämnden och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till utredningens förslag som bedöms kunna bidra till stadens arbete för att uppnå kommunfullmäktiges mål 3.6. *Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser.*

Stadsledningskontoret ser det som positivt att utredningen genomförts som en del i arbetet för att barn och ungdomar ska erbjudas en förskole- och skolmiljö som är så säker och trygg som möjligt och där de möts av lämpliga vuxna. Rekryteringen av personal är central.

Stadsledningskontoret delar bedömningen att en utökad registerkontroll skulle ge kommunerna större möjlighet att garantera en trygg och säker verksamhet och skolgång för barn och elever.

En utökad registerkontroll bedöms inte innebära någon ökad arbetsbörda för kommunen.

Utifrån skolans uppdrag, att tillhandahålla en trygg plats för barn och unga, ser stadsledningskontoret att det är rimligt att skolan också får lagstöd för en registerkontroll som ger ökade förutsättningar att hålla brottsaktiva personer utanför verksamheten. Stadsledningskontoret välkomnar därför även att fler brott inkluderas i de aktuella registerutdragen, däribland de två brottsrubriceringar som promemorian föreslår.

Stadsledningskontoret kan konstatera att flera allvarliga brott med fängelse på straffskalan, så som till exempel grovt narkotikabrott, misshandel (av normalgraden), rån (av normalgraden), vapenbrott, brott mot knivlagen och grov stöld inte framgår av de registerutdrag som anställda är skyldiga att visa upp inför anställning inom skola och förskola idag. Det kan övervägas om ytterligare brott bör inkluderas i registerutdragen.

Stadsledningskontoret instämmer i slutsatserna som finns i promemorian avseende konsekvenser för den personliga integriteten. Det står klart att utökningen av belastningsregisterkontrollen inte innebär att fler uppgifter ska antecknas av arbetsgivare efter att registerutdraget har visats upp även om fler uppgifter de facto omfattas av registerkontrollen. Inskränkningen i den personliga integriteten som en utökad belastningsregisterkontroll innebär blir således begränsad.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen besvarar remissen med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Förskolenämnden

Förskolenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 juni 2024 följande.

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget till ändring i förordningen (1999:1134) – *Om belastningsregister*. Förslaget ger kommunerna större möjlighet att säkerställa att barn och unga skyddas från personer som kan ha en negativ påverkan. För förvaltningen innebär förändringen inte någon ökad arbetsbörda då uppgifterna hämtas från polismyndigheten på samma sätt som det görs idag.

Förvaltningen är positiv till att registerkontrollen utökas då behovet och samhället ser annorlunda ut idag vid jämförelse med föregående revision. Förvaltningen har som förslag att även lägga till brottet hedersförtryck i registerkontrollen, förutom de utökningar av brott som utbildningsdepartementet angett bör ingå i utdrag från belastningsregistret. Enligt 4 kap. 4 e § brottsbalken (1962:700) ska den som mot en person begår brottsliga gärningar¹ om kontaktförbud och ett motiv varit att bevara eller återupprätta en persons eller familjs, släkts eller annan liknande grupps heder, döms, om var och en av gärningarna utgjort led i en upprepad kränkning av personens integritet och gärningarna varit ägnade att allvarligt skada personen självkänsla, för *hedersförtryck*. Förvaltningen anser att personer som dömts för detta brott inte bör

¹ Enligt 3 eller 4 kap., 5 kap. 1 eller 2 §, 6 eller 12 kap. eller enligt 24 § lagen (1988:688) om kontaktförbud.

ges möjlighet att påverka barn och unga inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet.

Förvaltningen anser att det intrånget som förslaget innebär för enskilda som söker anställning (eller motsvarande) inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet är proportionerligt i jämförelse med det syftet som en vidare kontroll innebär.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 13 juni 2024 den följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Barn och ungdomar ska erbjudas en förskole- och skolmiljö som är så säker och trygg som möjligt där de möts av lämpliga vuxna. Rekryteringen av personal är central och i rekryteringsprocessen uppnås detta genom att referenser kontrolleras och noggranna intervjuer genomförs.

Utöver referenstagning och intervjuer kontrolleras att personer som anställs eller på annat sätt arbetar nära barn inte är dömda för vissa grova brott genom att ett utdrag från belastningsregistret ska visas upp innan anställning eller innan personen anlitas eller tas emot. Den senare kontrollen är lagreglerad. Lagstiftning rörande registerkontroll vid anställning inom skolans område infördes den 1 januari 2001. Lagstiftningen är utformad med hänsyn till att uppgifter om brottshistorik är av integritetskänslig karaktär och bygger på en avvägning mellan skyddet av den personliga integriteten och skyddet av barn och elever. Hanteringen är förknippad med begränsningar vad gäller när registerutdrag får begäras, vilka uppgifter utdragen ska innehålla och hur den information som framkommer i ett registerutdrag får hanteras och sparas.

Även om lagstiftningen har setts över sedan den infördes är de brott som framgår av registerutdragen i huvudsak samma som vid införandet. Det registerutdrag som ska visas upp ska endast innehålla uppgifter om domar, beslut eller strafförelägganden där påföljd har dömts ut eller åtalsunderlåtelse meddelats för mord, dråp, grov och synnerligen grov misshandel, människorov, sexualbrott, grovt rån samt barnpornografibrott och grovt barnpornografibrott.

Det kan konstateras att flera allvarliga brott med fängelse på straffskalan, så som till exempel grovt narkotikabrott, misshandel (av normalgraden), rån (av normalgraden), vapenbrott, brott mot knivlagen och grov stöld inte framgår av de registerutdrag som anställda är skyldiga att visa upp inför anställning inom skola och förskola idag. I praktiken innebär det att registerkontrollen, utifrån dess nuvarande utformning, inte är ett effektivt verktyg för att förhindra att personer som är brottsaktiva kan söka sig till

arbeten inom skola- och förskola, ens i de fall de nyligen är dömda för allvarliga brott.

Utifrån skolans uppdrag, att tillhandahålla en trygg plats för barn och unga, ser förvaltningen att det är rimligt att skolan också får lagstöd för en registerkontroll som ger förutsättningar att hålla brottsaktiva personer utanför verksamheten. Förvaltningen är därför även positiv till att fler brott inkluderas i de aktuella registerutdragen, däribland de två brottsrubriceringar som är aktuella i den utredning som nu skickats på remiss.